

NOTATKI — NOTES

Rafał Bernard, Juliusz Samoląg

NOWE STANOWISKO NOCKA BECHSTEINA, MYOTIS BECHSTEINI (KUHLM, 1818) W PÓŁNOCNO-ZACHODNIEJ POLSCE

New locality of the Bechstein's bat, *Myotis bechsteini*
(Kuhl, 1818) in north — western Poland

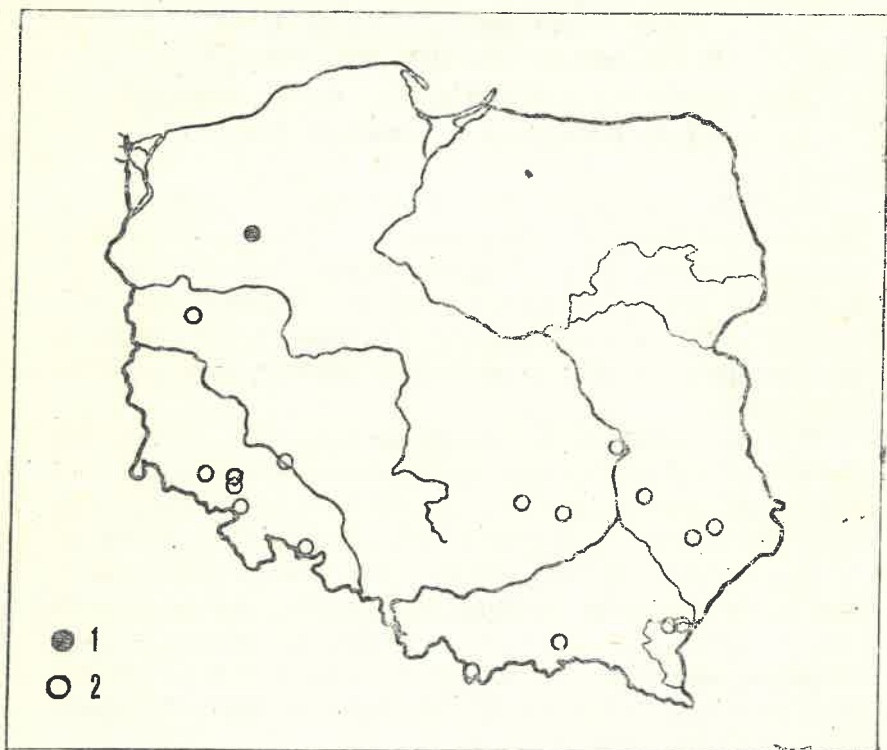
Noczek Bechsteina występuje od Hiszpanii i Francji po zachodnią część ZSRR, Rumunię, Bułgarię i Kaukaz. Na południu sięga środkowych Włoch i Sycylii. Północna granica występowania tego gatunku przebiega przez południową Anglię, północne Niemcy, południową Szwecję i Polskę. Na całym obszarze występowania jest on gatunkiem bardzo rzadkim (Stebbing 1988).

W Polsce nietoperz ten należy do najrzadszych gatunków. Dotychczas stwierdzono jego występowanie zaledwie na kilkunastu stanowiskach głównie w południowej i zachodniej części kraju. Wykazano go z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Dolnego Śląska, Sudetów Wschodnich, Tatr, Gór Świętokrzyskich, Beskidu Wschodniego, Wyżyny Małopolskiej, Wyżyny Lubelskiej i Roztocza (Pucek, Raczyński 1983). Dotychczas najdalej na północ wysunięte i odosobnione stanowisko tego gatunku znaleziono w podziemiach Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego (Urbańczyk 1989).

Dnia 24 listopada 1990 roku znaleźliśmy 1 samca nocka Bechsteina hibernującego w szczelinie stropu podziemnego korytarza bunkra znajdującego się koło wsi Strzalin, ok. 4,5 km na wschód od Tucza, w województwie pilskim ($53^{\circ}11'N$, $16^{\circ}13'E$; kwadrat siatki UTM WU 89).

Stanowisko to znajduje się ok. 100 km na północny wschód od podziemi Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego (ryc. 1) i jest najdalej wysuniętym na północ stanowiskiem tego gatunku w kraju.

Obecność nocka Bechsteina w podziemiach strzalińskich wskazuje na możliwość występowania tego gatunku na bardzo słabo spenetrowanych obszarach Polski północno-zachodniej (tym bardziej, że odnaleziono go w południowej Szwecji).

RYC. 1. Rozmieszczenie stanowisk nocka Bechsteina (*Myotis bechsteini*) w Polsce 1 — nowe stanowisko, 2 — znane stanowiska.

FIG. 1. Distribution of the Bechstein's bat (*Myotis bechsteini*) localities in Poland. 1 — new locality, 2 — known localities.

Podczas tej kontroli w badanym bunkrze stwierdziliśmy również obecność 4 innych gatunków nietoperzy:

— nocek rudy (<i>Myotis daubentoni</i>)	— 202 osobniki
— nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	— 104 osobniki

- nocek Natterera (*Myotis nattereri*) — 79 osobników
 — gacek brunatny (*Plecotus auritus*) — 104 osobniki

Włączając 14 osobników niezidentyfikowanych i 1 osobnika nocka Bechsteina tego dnia naliczyliśmy 504 osobniki należące do 5 gatunków.

LITERATURA

PUCEK Z., RACZYŃSKI J., 1983. *Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce*. PWN, Warszawa.

STEBBINGS R. E., 1988: *Conservation of European Bats*. Christopher Helm, London.

URBAŃCZYK Z., 1989. *Nietoperze Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego*. Muzeum Regionalne. Świebodzin.

SUMMARY

*One male of the Bechstein's bat (*Myotis bechsteini*) has been found on November 24 th, 1990 at Strzalinę near Tuczno (53°11'N, 16°13'E; UTM WU 89).*

It is the most northernly locality of this very rare species in Poland. The distance to the nearest known locality is about 100 km.

Tadeusz Czwałga

INTERESUJĄCA OBSERWACJA PRZELOTU NIETOPERZY

An interesting observation of a passage of bats

14 października 1990r. o godz. 15.30 na terenie leśnictwa Radowice (N-ctwo Sulechów) zauważyłem przelatujące na pn.-zach. stado 19 nietoperzy. Leciały one dość wolno, w luźnym, „bezladnym” szyku na wysokości od kilku do kilkunastu metrów nad lasem. Obserwowałem je z odległości około 150 m przez lornetkę 11x40. Jak się wydawało podczas przelotu niektóre osobniki polowały na owady.

W dniu obserwacji było słonecznie i bezwietrznie a temperatura powietrza dochodziła do +24°C.

Przeloty nietoperzy między letnimi a zimowymi kryjówkami są dziś dość dobrze poznane głównie dzięki prowadzeniu ich znakowania (Harmata 1971). U niektórych gatunków stwierdzo-